

Til Aarhus Byråd
via Magistraten

Den 11. november 2013

Nedsættelse af lokalt kulturmiljøråd

*Nedsættelse af lokalt kulturmiljøråd for Aarhus Kommune i
forlængelse af Kommuneplan 2013.*

1. Resume

Efter amternes nedlæggelse overgik ansvaret for kulturmiljøerne til kommunerne.

Byrådet har derfor - som en del af Kommuneplan 2013 - vedtaget "Temaplan om Kulturmiljøet". Temaplanen indeholder reviderede målsætninger og retningslinjer for kulturmiljøområdet. Heri står blandt andet, at der nedsættes et lokalt kulturmiljøråd.

Efter amternes nedlæggelse er amternes rådgivende funktion på området forsvundet. Det nuværende Udvalg for bygnings- og miljøbevaring blev nedsat af Aarhus Byråd i 1968 og rådgiver primært i forhold til bevaringsværdige bygninger og miljøer i City. Det nye råd skal således overtage funktionen af Udvalg for bygnings- og miljøbevaring og samtidig fungere mere bredt i forhold til kulturmiljøbegrebet.

Rådets sammensætning og opgavefelt tilpasses kulturmiljøbegrebet, der rummer historiske, kulturelle og arkitektoniske værdier. Kulturmiljørådet inddrages i dialog tidligt i planprocessen og skal fungere som uvildigt råd for Teknik og Miljø og for byrådet.

Bemandingen af et lokalt kulturmiljøråd vælges i forbindelse med en ny byrådsperiode og skal således fungere for en fireårig periode. Formanden vælges af rådet selv. Rådet honoreres med fast honorar, i lighed med den hidtidige praksis for Udvalget for bygnings- og miljøbevaring.

Rådets sekretariatsarbejde varetages kontinuerligt af Planlægning og Byggeri.

Aarhus Kommune
Planlægning og Byggeri
Teknik og Miljø

Kalkværksvej 10
8100 Aarhus C

Sagsnummer 13/036024-2
Sagsbehandler Mette Stenslund
Hansen

Telefon 8940 2730
Direkte telefon 8940 2714

E-post byarkitektur@mtm.aarhus.dk
E-post direkte
www.aarhus.dk

Lixtal: 49

2. Beslutningspunkter

At 1) at byrådet vedtager nedsættelse af et lokalt kulturmiljøråd, som erstatter Udvalg for bygnings- og miljøbevaring.

At 2) at byrådet vedtager forslag til forretningsorden (Bilag 1).

3. Baggrund

Tidligere kommunale tiltag

På baggrund af nogle års erfaringer med et uvildigt ad hoc-udvalg besluttede byrådet i 1968 at nedsætte et permanent, rådgivende udvalg for bygnings- og miljøbevaring. Opgaven var at fremkomme med forslag på nævnte område. Rådet skulle afgive udtalelser til Magistratens 2. Afdeling i forbindelse med byggesager vedrørende bevaringsværdige bygninger og byplanlægning i bevaringsværdige områder. Denne udvalgsfunktion har bestået indtil nu.

Udvalget bemannes efter hvert byrådsvalg og består af 4 medlemmer, som skal være sagkyndige i arkitektur og byhistorie. Medlemmerne vælges af byrådet efter indstilling af to kandidater fra hver af følgende institutioner: Akademisk Arkitektforening, Arkitektskolen i Aarhus, Byhistorisk Fond og Foreningen for Bykultur i Aarhus.

Tidligere amtslige tiltag

Kulturmiljørådene blev nedsat i de enkelte amter i 1998 og havde til opgave at tale de bevaringsværdige kulturmiljøers sag. Man fokuserede i Aarhus Amt på helhedsperspektivet på den fysiske kulturarv. Rådet indeholdt også i sin sammensætning helhedstanken, idet rådets medlemmer blev sammensat af forskellige fagfolk. Det viste sig at være særdeles givtigt. De mange faglige kompetencer og rådets tværfaglighed var en øjenåbner for de involverede. Rådet søgte bevidst at sprede møderne rundt i amtet og inddrage eksterne oplægsholdere.

Kulturmiljørådet i Aarhus Amt opfordrede derfor i sit afsluttende skrift "Fremtidens Kulturmiljø i Kommunerne" til at bevare helhedstanken og den tværfaglige tilgangsvinkel i det fremtidige arbejde på området.

Planstrategi 2011 og Kommuneplan 2013

Kommunerne overtog ved strukturreformen ansvaret for sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier. For at styrke sagsbehandlingen indeholder Kommuneplan 2013 reviderede målsætninger og retningslinjer for området beskrevet i "Temaplan om Kulturmiljøet". Heri står blandt andet, at der nedsættes et lokalt kulturmiljøråd. Rådet skal erstatte det nuværende Udvalg for bygnings- og

miljøbevaring og fungere mere bredt i forhold til kulturmiljøspørgsmålet. I indstilling for Kommuneplan 2013 nævnes, at der vil blive udarbejdet en særskilt indstilling for nedsættelse af et lokalt kulturmiljøråd i henhold til museumsloven.

4. Den forventede effekt

Nedsættelse af et lokalt kulturmiljøråd i Aarhus Kommune vil styrke sagsbehandlingen i planlægningen og i enkeltsager. Rådet vil ud fra helhedstanken kunne rådgive mere bredt i forhold til kulturmiljøspørgsmålet.

5. De planlagte ydelser

Et lokalt kulturmiljøråd vil erstatte det nuværende Udvalg for bygnings- og miljøbevaring og fungere mere bredt i forhold til kulturmiljøspørgsmålet.

Et lokalt kulturmiljøråds opgave er at rådgive offentlige myndigheder med henblik på at understøtte de kulturhistoriske og bygningskulturelle værdier i den fysiske planlægning i lokalområdet (museumsloven § 23a, stk.2).

Det vil sige, at opgavefeltet på en del felter er sammenfaldende med det nuværende Udvalg for bygnings- og miljøbevaring, men fokus vil være udvidet til hele kommunens geografiske udstrækning, hvor kulturmiljørådet skal kunne håndtere kulturhistoriske helheder såvel som enkeltelementer.

Rådets sammensætning og opgavefelt skal således være tilpasset kulturmiljøbegrebet, der rummer historiske, kulturelle og arkitektoniske værdier.

Kulturmiljørådet inddrages i dialog tidligt i planprocessen og skal fungere som uvildigt råd for Teknik og Miljø samt byrådet.

Kulturministeren kan yde tilskud til lokale kulturmiljøråd (museumloven § 23a, stk.3). Det lokale statsanerkendte museum kan på vegne af kulturmiljørådet søge støtte hos Kulturstyrelsen til særlige aktiviteter eller initiativer på området.

Et nyt lokalt kulturmiljøråd kan med fordel baseres på institutioner og foreninger repræsenteret i Udvalg for bygnings- og miljøbevaring, suppleret med repræsentanter fra museums- og arkivverdenen for at tilgodese det udvidede geografiske fokus og helhedssyn. Kulturmiljørådet foreslås sammensat af medlemmer fra:

Akademisk Arkitektforening. Med i Udvalg for bygnings- og miljøbevaring. Bidrager med bygningskulturel viden.

Arkitektskolen i Aarhus. Med i Udvalg for bygnings- og miljøbevaring. Bidrager med bygningskulturel viden.

Foreningen for Bykultur i Aarhus. Med i Udvalg for bygnings- og miljøbevaring. Er en lokalafdeling af landsforeningen for Bygnings- & Landskabskultur. Bidrager med bredspektret viden om kulturmiljøer.

Moesgård Museum. Bidrager med viden om forhistorien og middelalderen.

Aarhus Stadsarkiv. Har til formål at dokumentere den kommunale forvaltnings historie i henhold til Arkivloven og deltage i kulturarvsarbejdet i Aarhus. Overtager Byhistorisk Fonds rolle i rådsarbejdet.

Den Gamle By. Bidrager med generel viden om kulturhistorie. Skal i forvejen inddrages i forbindelse med fysisk planlægning og byggesagsbehandling, der vedrører bevaringsværdier, jf. museumslovens kap. 8.

6. Organisering af indsatsen

Det lokale kulturmiljøråd skal fungere på baggrund af vedlagte forslag til forretningsorden (bilag 1) og fungere som uvildigt råd.

Forslaget til forretningsorden bygger på retningslinjerne for Udvalg for bygnings- og miljøbevaring og tilpasset hensynet til kulturmiljøarbejdet med henblik på at styrke målsætningerne og retningslinjerne for kulturmiljøerne, som beskrevet i Kommuneplan 2013.

Bemandingen af et lokalt kulturmiljøråd vælges i forbindelse med en ny byrådsperiode og skal således fungere for en fireårig periode. Formanden vælges af rådet selv. Rådet honoreres med fast honorar som Udvalget for bygnings- og miljøbevaring.

Rådets sekretariatsarbejde varetages kontinuerligt af Planlægning og Byggeri.

I forbindelse med høringsproces for Kommuneplan 2013 blev der indsendt kommentarer til de fire temaplaner, herunder Temaplan om Kulturmiljøet. Der var kun positive tilkendegivelser om nedsættelse af et lokalt kulturmiljøråd med en bred sammensætning, der varetager

helhedstanken og kan rådgive inden for hele kommunens geografiske udstrækning.

Planlægning og Byggeri har juni 2013 afholdt møder med det nuværende Udvalg for bygnings- og miljøbevaring og de foreslåede institutioner med henblik på at afklare holdninger og afstemme forventninger. Der var en gennemgående klar positiv holdning til et kommende lokalt kulturmiljøråd og deltagelse heri. De forskellige institutioner i et kommende råd har endvidere været hørt i forhold til forslaget til forretningsorden, som er tilpasset de fremkomne kommentarer.

7. Konsekvenser for ressourcer

Det foreslås, at kulturmiljørådets 6 medlemmer honoreres som medlemmerne i det nuværende Udvalg for bygnings- og miljøbevaring.

Formandens honorar er på 11.200 kr. årligt og de 3 menige medlemmers honorar er på 7.000 kr. årligt (alle beløb er anført i 31/2-2000 niveau). Honorarerne fremskrives med den til enhver tid gældende reguleringsprocent – pt. 27,7089 %, hvilket svarer til følgende honorar:

Formanden: 14.303,40 kr.

Menigt medlem: 8.939,62 kr.

Da kulturmiljørådet vil bestå af 2 menige medlemmer mere, end der er i det nuværende Udvalg for bygnings- og miljøbevaring, vil det betyde en merudgift på ca. 18.000 kr. i 2013-priser.

Merudgiften afholdes inden for decentraliseringsordningen i Planlægning og Byggeri.

Midler afsat til driftsudgifter for Udvalget for bygnings- og miljøbevaring foreslås opretholdt uændret i et kommende lokalt kulturmiljøråd. Der er i 2013 afsat 29.592 kr. til øvrige driftsudgifter.

Rådets sekretariatsarbejde varetages som hidtil kontinuerligt af Planlægning og Byggeri.

Bünyamin Simsek

/

Bilag

Bilag 1: Forslag til forretningsorden lokalt kulturmiljøråd Aarhus Kommune.

Tidligere beslutninger

Den 23. november 2011 vedtog byrådet Planstrategi 2011 og Agenda 21-redegørelse endeligt, herunder opsamling på debatfasen. Idéer og forslag til den kommende temaplanlægning blev henvist til besvarelse i indstilling om offentlig fremlæggelse af temaplanerne.

Den 5. december 2012 godkendte byrådet Forslag til Kommuneplan 2013 - Temaplanlægning for Kystområdet, Kulturmiljøet, Jordbruget og Landskabet til offentlig fremlæggelse.

Den 12. juni 2013 vedtog byrådet Forslag til Kommuneplan 2013 – Endelig vedtagelse og fornyet offentlig fremlæggelse af ændringer til det offentligt fremlagte forslag. 25. juni 2013: Vedtagelse af indstilling vedr. forslag til Kommuneplan 2013.